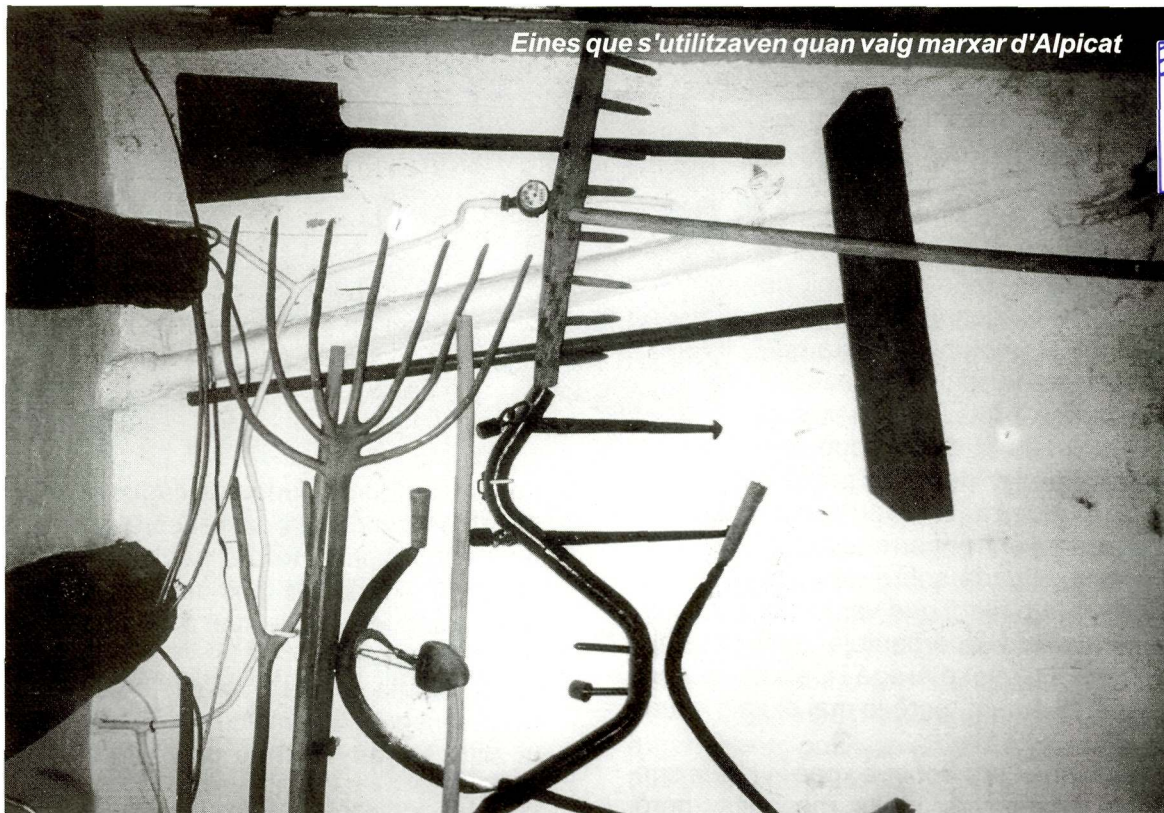


Eines que s'utilitzaven quan vaig marxar d'Alpicat



ens pegava a les mans quan estàvem en semicercle a l'entrada recitant els verbs.

Els primers de l'escola estaven davant, seguien els altres entre els que em trobava jo. Cal dir que no era dels alumnes més assidus.

El meu pare era agricultor. Tenia tres parcel·les de terra; una que jo diria mitjana, situada en relació al poble a l'est, que s'anomenava l'Horta, la segona al sud, anomenada l'Era i, finalment, la tercera anomenada les Torres, a l'oest.

L'Horta és una parcel·la de terra reservada principalment al verger i a fer hort.

Al bell mig del tros hi havia un gran cirerer garrofal. Encara el veig amb les seves grans cireres. Entre el veí i nosaltres damunt del camí s'aixecava un gran talús, tot ple d'altres petits cirerers, de més fàcil collir, amb les cireres negres. Penseu que quan un té 7 o 8 anys això s'aprecia molt. M'agradaven tant com als estornells, que no és dir poc. Doncs a aquesta famosa Horta hi anàvem sovint. El meu pare tenia una mula sobre la qual muntàvem per anar-hi.

Els arreus, que servien per al nostre desplaçament i també per portar el que s'havia collit de l'hort en retornar, es composaven de dos fortes teles cosides juntes, dividides per costures, formant dos coixinets farcits amb palla, tot deixant el mig buit. Una vegada damunt la mula es posava a la seva columna vertebral.

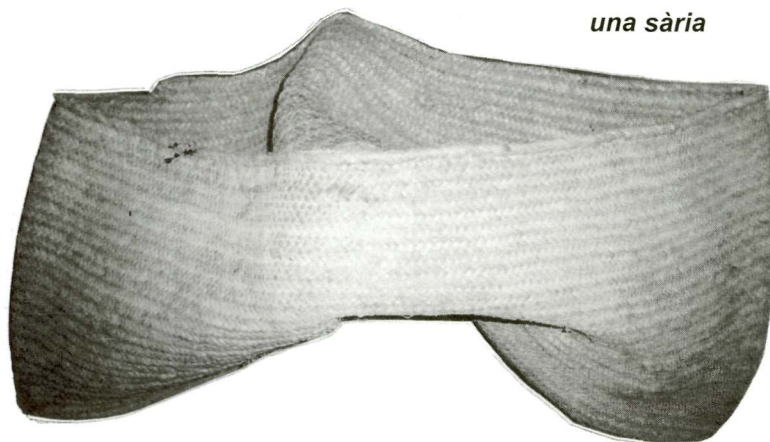
A cada coixí estava cosida una cingla o corretja que s'ajuntaven davall el ventre de l'animal per mitjà d'una sivella. Això s'anomenava albarda i

damunt es posava com una gran alforja feta de bova trenada. Hi havia una cavitat a cada costat. La meva germana i jo ens posàvem un a cada banda. La meva mare, generalment, anava asseguda al mig, però de vegades anava caminant amb el meu pare.

Això permetia equilibrar el carregament en tornar, les hortalisses davall i nosaltres damunt. Aquest aparell s'anomenava sàrria. N'he vist de semblants en alguns reportatges televisius dels països del Magrib.

Un dia vam anar a l'Horta el meu pare i jo sols. Al cap d'una estona va venir una persona a cercar-nos per tornar al poble. Quan vàrem arribar el meu germà havia nascut. Va passar molt de temps abans no copsés realment el que havia esdevingut. Ja sabia que els fills naixien del ventre de la mare i que era el pare el que posava la llavor, tal com es deien abans. Però el meu pare estava amb mi a l'Horta i no me n'havia adonat de res respecte a la meva mare. Seria un semblant com quan un viu al cantó d'una persona malalta que finalment se'n va o es guareix. Te n'adones del canvi quan es produeix.

Les Torres eren gran part d'un conjunt de terres que el padri amb els seus fills havia arrendat a l'Ajuntament de Lleida, amb una promesa verbal que aquelles terres un dia serien venudes a l'arrendatari. L'avís oficial mai va arribar potser degut a l'esclat de la guerra.



L'Era, de les tres parcel·les, era la que es trobava més a prop del poble. Allí era on es batia amb el trill el gra abans de portar-lo tot a les Torres.

La família del meu pare es componia de tres germans i dues germanes; el meu pare era el segon. Les filles, mortes fa molt de temps, no les he conegut. En canvi, als germans sí, molt bé, encara que actualment també hagin traspassat. L'Era pertanyia a tots. Vivíem amb el padrí patern fins al dia en què ens vàrem separar per deixar el poble a causa de la guerra. El padrí tenia llavors 76 anys. Nosaltres ens encarregàvem d'ell. L'Era estava situada sobre un pujol. Al cantó més allunyat, un rierol que venia de més lluny, potser de les Torres, serpentejava. És possible que sortís del Canal d'Aragó i Catalunya, que passava més amunt, però jo mai el vaig veure sec.

A les seves ribes s'hi trobava xops i vímets que feien que hi hagués molts mosquits, però també hi creixien bolets que jo collia.

Un matí d'hivern, vam veure arribar precipitadament un veí. Deia que l'acompanyéssim de pressa que n'havia passat alguna de grossa. Com jo sempre estava a primera línia, vaig anar a veure què passava.

Quan vam arribar-hi, de seguida em van deixar a part. Comentaven que dos captaires volien, a causa del fred segurament, posar-se a l'aixopluc. Van pensar que la solució era treure algunes pedres de la paret i fer un forat. Un d'ells va entrar-hi, mentre que l'altre es va quedar fora del mas de tros que van trobar, va aprofitar per donar-li un cop de bastó, quan el primer va treure el cap, potser per robar-li, però robar-li què? Sembla encara avui com si veiés al malfactor, moreno, tocat amb una boina i un vestit tres quarts de cuir. No vaig saber com va acabar aquella baralla, si el ferit es va curar o morir, ja que mai més vam tornar a parlar amb el meu pare sobre l'assumpte. Jo llavors era petit.

La casa on vivíem tenia una sala a l'entrada amb el sòl de terra. A la dreta, abans de l'escala, hi havia un rentador on el meu pare posava els melons i les síndries a refrescar quan tornava de l'horta. L'escala desembocava a dalt en un corredor, i a la dreta d'aquest hi havia el menjador, més o menys gran com l'entrada. Tenia una finestra al mig de la paret i una porta que donava al carrer.

Continuant pel corredor trobàvem, a la dreta, la cuina, una habitació sense llum. Al fons, la llar de foc, on el padrí tenia el seu lloc a la dreta. Al centre de la taula hi havia el porró, a cada

menjada, i feien la funció de cadira dos bancs. Continuant pel corredor, després de la cuina, trobàvem l'habitació del padrí, també sense obertura exterior. Al fons del passadís s'havia de baixar dues escales per accedir a l'habitació dels meus pares.

A la planta baixa, davall de l'escala, hi trobàvem el celler amb un pou cavat a la pedra, la sitja. Un any el meu pare el va complir la civada.

No sé si era allí on ell posava el raïm a fermentar després d'aixafar-lo.

Com al pis, al fons de l'entrada a l'esquerra, un altre corredor donava pas a una primera habitació que era de la meva germana. L'altra habitació servia per emmagatzemar la palla o altres aliments destinats als animals. A continuació, davall de l'habitació dels meus pares, hi havia la quadra. Allí teníem la mula i més tard una egua (en aquell temps no tothom en tenia una).

Jo dormia a la palla, únicament una paret ens separava de les bèsties. He donat la descripció de la casa per mostrar que no podia estar sol mai, després del que s'havia esdevingut a l'era. No volia dormir més allí, tenia por. No devia ésser gaire fàcil trobar-me dins de la meua palla, perdó, la nostra palla, ja que la compartíem entre els tres. Tenia llavors al voltant dels nou anys.

Més endavant vaig anar a dormir amb el padrí, el qual es queixava sempre de les puntades de peu que li donava durant la nit, i crec que deu ésser veritat, ja que sempre he estat una mica mogut.

**Isidre Ibars Gilart**  
**Cahuzac sur Vère**